

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. v právní věci žalobce: **Ochranná organizace autorská – Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl**, se sídlem Masarykovo nábřeží 250, Praha 1, zastoupeného JUDr. Ivanem Juřenou, advokátem se sídlem Zlín, Nábřeží 599, proti žalovanému: **Ministerstvo kultury**, se sídlem Praha 1, Maltézské náměstí 471/1, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 11. 2006, č. j. 11 Ca 210/2005 – 118,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náklady řízení o kasační stížnosti ve výši 5712 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Ivana Juřeny, advokáta se sídlem Zlín, Nábřeží 599.

O d ů v o d n ě n í :

Stěžovatel včas podanou kasační stížností napadl rozsudek Městského soudu v Praze (dále městský soud) ze dne 21. 11. 2006, č. j. 11 Ca 210/2005 – 118, kterým městský soud zrušil rozhodnutí ministra kultury ze dne 6. 6. 2005, č. j. 8517/2005 (dále též rozhodnutí

žalovaného). Rozhodnutím žalovaného bylo přezkoumáno rozhodnutí Ministerstva kultury č. j. 7751/2003 ze dne 3. 3. 2005 (dále též rozhodnutí prvoinstančního orgánu) ve věci uvedení obsahu a rozsahu oprávnění žalobce k výkonu hromadné správy práv autorů č. 5534/97 ze dne 9. 7. 1997 do souladu s novým autorským zákonem ve smyslu ustanovení § 106 odst. 7 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

Rozhodnutím prvoinstančního orgánu bylo žalobci vydáno podle § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) a podle § 106 odst. 7 zákona č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), oprávnění k výkonu kolektivní správy majetkových práv autorů a jiných nositelů práv podle § 95 autorského zákona k dílům z oboru výtvarného včetně obrazové složky audiovizuálních děl a k dílům z oboru architektonického, tj. k dílům výtvarným včetně výtvarných děl audiovizuálně užitých a k dílům architektonickým. Ve výroku prvoinstančního rozhodnutí jsou specifikována jednotlivá práva a dále je zde uvedeno, že toto rozhodnutí nahrazuje rozhodnutí Ministerstva kultury ze dne 9. 7. 1997, č. j. 5534/97.

Proti prvoinstančnímu rozhodnutí podal žalobce rozklad, kterým se domáhal v rozsahu části II. rozhodnutí prvoinstančního orgánu uvedení jeho oprávnění č. j. 5534/97 ze dne 9. 7. 1997 do souladu s autorským zákonem i v oblasti práv dobrovolně kolektivně spravovaných a vydání nového oprávnění ve smyslu § 106 odst. 7 autorského zákona č. 121/2000 Sb. v intencích nálezu Ústavního soudu ČR č. j. IV. ÚS 690/01 ze dne 28. 3. 2003 a Závěrečného stanoviska veřejného ochránce práv ze dne 16. 3. 2005 (sp. zn. 2196/2003/VOP/PKK, sp. zn. 21/2004/VOP/PKK, sp. zn. 7/2004/SZD/PKK). Ministr kultury rozklad zamítl a prvoinstanční rozhodnutí potvrdil.

Proti zamítavému rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu na přezkoumání rozhodnutí správního orgánu a městský soud v řízení o žalobě shledal důvod pro zrušení rozhodnutí žalovaného jednak v tom, že žalovaný sám autoritativně v rozhodnutí ze dne 20. 2. 2006 vydaným podle § 62 s. ř. s. vyjádřil svůj právní názor k většině žalobních námitek tak, že je shledal důvodnými. Rozhodnutí ze dne 20. 2. 2006 posléze nenabýlo právní moci, neboť žalobce se vyjádřil tak, že nebyl ve smyslu ustanovení § 62 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, vydáním nového rozhodnutí uspokojen.

Dále městský soud shledal důvodnou i žalobní námitku, že rozhodnutí žalovaného neobsahuje přesvědčivé odůvodnění k otázce, že postavení výběrčích organizací náhradních odměn bylo zakotveno nikoli zákonem, ale vyhláškami a napadené rozhodnutí k této žalobní námitce označil městský soud za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Vzhledem k tomu, že jedinou spornou otázkou soudního řízení zbyla, podle něj, otázka jaká práva byla rozhodnutím ze dne 9. 7. 1997 žalobci udělena a zda žalobci svědčí právo k výběru náhradních odměn, zabýval se městský soud důvodností této námitky také z věcného hlediska i přes závěr o tom, že odůvodnění napadeného rozhodnutí je k této otázce zcela nedostatečné.

Po přezkoumání námitky pak městský soud neshledal správným závěr žalovaného o tom, že z hlediska rozsahu nelze „zesouladnit“ žalobcovo oprávnění k hromadné správě podle autorského zákona č. 35/1965 Sb. tak, že bude žalobci náležet rovněž právo náhradní odměny vybírat proto, že ani rozhodnutím ze dne 9. 7. 1997 nebylo žalobci takové právo uděleno.

Rozsudek městského soudu stěžovatel napadl předmětnou kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), tedy nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Současně s kasační stížností stěžovatel podal návrh na přiznání odkladného účinku. Písemností ze dne 21. 12. 2006 vzal stěžovatel svůj návrh na přiznání odkladného účinku zpět. Písemností ze dne 15. 5. 2007 však požádal stěžovatel opět o přiznání odkladného účinku své kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 31. 7. 2007, č. j. 5 As 16/2007 - 201 odkladný účinek kasační stížnosti proti rozsudku městského soudu přiznal.

V kasační stížnosti stěžovatel napadá, že ve vztahu k relevantní otázce namítal žalobce v rozkladu proti rozhodnutí prvoinstančního orgánu pouze tu skutečnost, že předmětná vyhláška byla s účinností od 1. 12. 2000 zrušena a nemá tudíž právních účinků a nenamítal, že by byl za účinnosti předchozí právní úpravy oprávněn rovněž k vybírání odměn od povinných osob, nebo, že by byla předmětná vyhláška nezákonná.

Za irelevantní považuje stěžovatel to, že se nijak nezabýval tím, jestli ve vztahu k rozhodnutí ze dne 9. 7. 1997, č. j. 5534/97, o jehož zesouladnění jde, bylo skutečně uděleno oprávnění pouze k rozdělování odměn vybraných jiným subjektem či nikoli, s ohledem na to, že sám městský soud na jedné straně žalovanému vytkl, že posouzení určité věci neučinil předmětem svého dokazování, na straně druhé uvedl, že to, co mělo být předmětem tohoto posouzení, stanoví přímo obecně závazný právní předpis.

Skutečnost, že rozhodnutím ze dne 9. 7. 1997, č. j. 5534/1997 bylo uděleno oprávnění pouze k rozdělování odměn vybraných jiným subjektem, vyplývá dle stěžovatele rovněž z textu rozhodnutí o udělení oprávnění k výkonu hromadné správy žadatelům OSA – Ochraný svaz autorský pro práva k dílům hudebním (dále jen „OSA“) ze dne 30. 4. 1996, č. j. 4861/96 a DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura (dále jen „DILIA“) ze dne 1. 10. 1997, č. j. 10690/97, přičemž jde o skutečnosti známé správnímu orgánu z jeho rozhodovací činnosti.

Žalobcem uplatněné oprávnění rovněž dle stěžovatele nelze vydat z důvodu, že k výkonu práva na výběr předmětných odměn byly již pro všechny autory pověřeny subjekty jiné: OSA rozhodnutím žalovaného ze dne 28. 2. 2001, č. j. 4449/2001 a DILIA rozhodnutím žalovaného ze dne 3. 6. 2005, č. j. 380/2001, přičemž u obou těchto rozhodnutí již uplynul rok od nabytí právní moci a pluralitu nositelů takového oprávnění zákon neumožňoval a neumožňuje.

Na podporu své argumentace stěžovatel poukazuje na to, že otázkou rozsahu oprávnění DILIA se zabývaly i Vrchní soudy v Olomouci a Praze a Městský soud v Praze,

přičemž všechny dospěly k závěru, že DILIA je oprávněna k výkonu hromadné správy v předmětné oblasti pro všechny autory.

Nemožnost při interpretaci původních oprávnění přihlížet k odkazu na příslušná ustanovení vyhlášek č. 115/1991 Sb. a č. 261/1996 Sb. by dle stěžovatele vedlo k závěru, že byly pověřeny dvě organizace výběrem odměn ve vztahu k hromadné správě předmětných oblastí v oboru výtvarném, který by byl v kolizi s ustanovením § 5 odst. 2 tehdy platného zákona o hromadné správě a praxi ochranných organizací. Použitím tohoto argumentu „ad absurdum“ stěžovatel odůvodňuje svůj závěr, že rozhodnutím ze dne 9. 7. 1997, č. j. 5534/1997 nebylo žalobci uděleno právo, jehož „zesouladnění“ se domáhá.

Stěžovatel zastává názor, že udělením oprávnění v navrhovaném rozsahu by nebylo ani z hlediska účinné právní úpravy uvedením do souladu se zákonem, nýbrž vytvořením stavu, který je z hlediska právní úpravy stavem protiprávním a nelogickým, neboť autoři v případě sporných práv jsou při jejich výkonu již ze zákona zastupováni kolektivním správcem a není tedy možná pluralita osob zastupujících tytéž autory při výkonu těchto práv v rozsahu výběru odměn.

V závěru kasační stížnosti stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobce ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že jde-li ve sporu o zesouladnění původního oprávnění žalobce ze dne 9. 7. 1997, je na místě závěr soudu, že si žalovaný měl o rozsahu dřívějšího rozhodnutí učinit dostatečné právní závěry, protože jinak skutečně nemohl uvádět toto rozhodnutí co do jeho „obsahu a rozsahu“ v soulad s novým autorským zákonem. Proto považuje za správný požadavek soudu, aby se ve smyslu § 106 odst. 7 autorského zákona č. 121/2000 Sb. správní orgán obsahem a rozsahem oprávnění žalobce k výkonu hromadné správy zabýval a výsledky svých úvah přesvědčivým způsobem v rozhodnutí vyložil, přitom měl žalovaný zjistit, že oprávnění žalobce ze dne 9. 7. 1997 zahrnuje právo vybírat odměny, jak dostatečně soud zdůvodnil.

Ohledně výtky soudu o neučinění posouzení určité věci předmětem svého dokazování, žalobce uvádí, že nejde o dokazování, ale o otázku intimace úvah správního orgánu, které i podle závěru soudu byly velmi strohé. Při závěru, že obsah a rozsah původního oprávnění ze dne 9. 7. 1997 nezahrnoval výběr náhradních odměn, měl žalovaný výsledky svého právního posouzení vyložit v zevrubnějším odůvodnění svého rozhodnutí a nést argumentační polemiku až v řízení před soudem.

Žalobce ve vyjádření dále konstatuje, že i Vrchní soud v Olomouci rozhodl dne 30. 6. 2004, že předmětné vyhlášky byly v rozsahu, v němž určovaly vybírající organizace, nezákonné pro překročení zákonného zmocnění. Soudy citované stěžovatelem nepřezkoumávaly oprávnění DILIA v režimu správního soudnictví a nemohly tedy posoudit oprávnění DILIA z pohledu zákonnosti. Oprávnění DILIA není předmětem přezkumu ani v tomto řízení, v němž je jednáno a rozhodováno o právech a povinnostech žalobce. Žalobce nebyl účastníkem řízení ve věci DILIA. Konstrukce, že v jiné věci jiných účastníků řízení bylo cokoli konstatováno co se má dotýkat práv žalobce, je v rozporu s ústavním pořádkem, neboť žalobce v těchto řízeních nemohl svá práva bránit. Námitka je

navíc irelevantní ve vztahu k předmětu řízení, v němž jde o přezkum zákonnosti rozhodnutí žalovaného a o poskytnutí ochrany veřejným právům žalobce.

Ohledně kolize s ustanovením zákona o hromadné správě žalobce argumentuje, že ustanovení § 5 odst. 2 zákona o hromadné správě ve znění do 30. 11. 2000 upravovalo, že v oblastech podle § 2 písm. f) a g) lze udělit oprávnění k výkonu hromadné správy ve stejném oboru pouze jednomu žadateli. Žalobce byl podle § 2 odst. 2 cit. zákona pověřen výkonem oboru výtvarného a architektonického. DILIA i OSA byly pověřeny výkonem odlišných oborů a tyto obory se nepřekrývaly. Dřívější právní úprava nezakotvovala monopolní výkon hromadné správy, což dokládá i rozhodovací činnost žalovaného, který např. pro obor výtvarný udělil dvěma organizacím oprávnění k výkonu hromadné správy – žalobci a organizaci Gestor - ochranný svaz autorský (obory - § 2 odst. 2 zákona a oblasti - § 2 odst. 1 nelze dle žalobce směřovat). Pověření výběrem náhradních odměn dvěma organizacím proto nestojí v kolizi s žádným ustanovením zákona o hromadné správě, jak se mylně domnívá žalovaný, nerozlišujíc mezi oborem a oblastí. Praxi ochranných organizací z pohledu přezkoumání zákonnosti rozhodnutí považuje žalobce za irelevantní.

Z důvodu, že oprávnění OSA ze dne 30. 4. 1996, č. j. 4861/96 (obor hudební) i oprávnění DILIA ze dne 1. 10. 1997, č. j. 10690/97 (obory literární, vědecký, divadelní včetně hudební složky divadelních her a filmové režie) neobsahují vymezení totožných oborů, které byly oprávněním ze dne 9. 7. 1997 svěřeny k výkonu hromadné správy žalobci (obor výtvarný a architektonický), pokládá žalobce tvrzení žalovaného, že těmto organizacím byla pro obor výtvarný udělena oprávnění k výkonu hromadné správy oblastí dle § 2 odst. 1 písm. f) a g) zákona o hromadné správě, za nesprávné.

Žalobce navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl a přiznal žalobci náhradu nákladů řízení podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. včetně zákonného DPH.

Stěžovatel podal k vyjádření žalobce ke kasační stížnosti své stanovisko, v němž uvádí, že oprávnění k výkonu kolektivní správy jednotlivých správců, vzhledem k principu monopolizace, na kterém je kolektivní správa v současnosti a pokud jde o náhradní odměny i v minulosti byla, vystavěna, na sebe úzce navazují. Stěžovatel zdůrazňuje, že nemůže ignorovat pravomocná oprávnění ostatních kolektivních správců. Námitku žalobce, že ustanovení § 106 odst. 7 autorského zákona č. 121/2000 Sb., neumožňuje ministerstvu brát při uvádění oprávnění jednoho kolektivního správce do souladu s autorským zákonem v úvahu oprávnění jiných kolektivních správců, považuje za nepatřičnou.

Stěžovatel svou argumentaci dále opírá o tvrzení, že oprávnění udělená k výkonu hromadné správy ostatním kolektivním správcům nebyla jako nezákonná zrušena a platí o nich domněnka zákonnosti a správnosti správních aktů.

K absenci slova „oborů“ v rozhodných částech oprávnění DILIA a OSA stěžovatel upřesňuje, že ji nelze vykládat jinak než tak, že tímto vyjádřením jsou zahrnuty všechny obory.

Žalobce podal dne 11. 6. 2007 vyjádření k výše uvedené replice stěžovatele ze dne 15. 5. 2007, kde zdůraznil, že za podstatné považuje, že oprávnění k výkonu hromadné správy žalobce ze dne 9. 7. 1997 nikterak žalobce neomezovalo ve výběru odměn. Pokud tedy rozhodnutí ze dne 9. 7. 1997 opravňovalo žalobce k výběru odměn a náhrad, je ve smyslu ustanovení § 106 odst. 7 autorského zákona č. 121/2000 Sb. žalobcovo stanovisko, aby byl oprávněn k výkonu kolektivní správy i výběrem náhradních odměn, plně odůvodněné zákonnou transformací dle § 106 odst. 7 věty první autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Názor stěžovatele ohledně zákonného monopolu pro oblast náhradních odměn podle zákona o hromadné správě žalobce považuje za rozporný se zákonem, neboť monopol výkonu hromadné správy se podle § 5 zákona o hromadné správě uplatňuje pouze v oblastech dle § 2 písm. f) a g), to však vždy jen v každém jednotlivém oboru hromadné správy.

Žalobce v tomto vyjádření také odmítá závěr stěžovatele, že je nucen přihlédnout k oprávnění vydaným jiným kolektivním správcům, neboť nebyl účastníkem správního řízení o vydání těchto rozhodnutí a nemohl tak svá práva hájit.

Městský soud zrušil napadené rozhodnutí stěžovatele pro nepřezkoumatelnost z důvodu jeho zcela nedostatečného odůvodnění. Tento závěr městského soudu stěžovatel nenapadá, kasační stížnost uplatnil z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., protože nesouhlasí s právním názorem městským soudem v napadeném rozhodnutí vysloveným. Městský soud totiž přes svůj závěr o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí stěžovatele, nad rámec tohoto nosného důvodu svého rozhodnutí (ratio decidendi) vyslovil svůj právní názor jako obiter dictum na jednu podstatnou otázku sporu mezi účastníky v dané věci. Protože rozhodnutí soudu je závazné jako celek (k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Afs 67/2008 - 112, uveřejněný na www.nssoud.cz), přezkoumal Nejvyšší správní soud napadený rozsudek z důvodů v kasační stížnosti uplatněných, když neshledal, že by řízení před městským soudem bylo zatíženo vadou, která by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, nebo že by rozhodnutí městského soudu bylo nepřezkoumatelné (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud vychází z toho, že mezi účastníky není sporné, že rozhodnutím ze dne 9. 7. 1997, zn. 5534/97 Ministerstvo kultury České republiky udělilo podle § 4 zákona č. 237/1995 Sb., o hromadné správě autorských práv a práv autorskému právu příbuzných a o změně a doplnění některých zákonů, OCHRANNÉ ORGANIZACI AUTORSKÉ – Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl, se sídlem Masarykovo nábř. 250, Praha 1, IČO 60166916, oprávnění k výkonu hromadné správy práv autorů pro obor výtvarný včetně obrazové složky audiovizuálních děl, a obor architektonický v rozsahu oblastí uvedených v § 2 písm. c), e), f), g), a i) a za podmínek, které se dále specifikují v příloze, jež tvoří nedílnou součást tohoto rozhodnutí.

Zákon č. 237/1995 Sb. v § 1 definoval hromadnou správu podle tohoto zákona jako zastupování osob, jimž přísluší autorské právo nebo právo autorskému právu

příbuzné vyplývající z autorského zákona (dále jen „nositel práva“), a to při výkonu práva na udělení svolení k užití děl, výkonů výkonných umělců, zvukových, obrazových nebo zvukově obrazových záznamů anebo vlastních pořadů rozhlasových a televizních organizací (dále jen „předměty ochrany podle autorského zákona“), práva na odměnu za toto užití a při výkonu práva na slušné vypořádání a v § 2 odst. 1 stanovil v kterých oblastech se hromadná správa vykonává (v návaznosti na udělené oprávnění): c) vysílání děl, zaznamenaných výkonů výkonných umělců a zvukových, obrazových nebo zvukově obrazových záznamů či snímků rozhlasem, televizí nebo jejich šíření jinými technickými prostředky, e) pronájem, půjčování nebo jiné veřejné zpřístupňování rozmnoženin děl, popřípadě rozmnoženin záznamu jejich provedení výkonnými umělci, s výjimkou děl umění architektonického, děl umění užitého a děl poskytovaných za účelem realizace smluvně sjednaného oprávnění vyplývajícího z práva autorského, f) pořizování zvukových, obrazových či zvukově obrazových záznamů pro vlastní osobní potřebu přenesením jejich obsahu na nenahrané nosiče takových záznamů (§ 13 odst. 2 a 3 autorského zákona), g) pořizování rozmnoženin podle § 15 odst. 2 písm. a) autorského zákona pomocí reprografických (kopírovacích) zařízení prostřednictvím třetích osob, i) veřejné vystavování děl, pořizování jejich rozmnoženin a další veřejné využívání těchto děl nebo jejich rozmnoženin.

Příloha k rozhodnutí o udělení oprávnění obsahovala specifikaci oblastí hromadné správy a u oblastí pod písmeny e) a f) odkazovala na podmínky stanovené vyhláškou Ministerstva kultury České republiky č. 115/1991 Sb. ve znění vyhlášky téhož orgánu č. 520/1992 Sb., a u oblasti pod písmenem g) odkazovala na podmínky stanovené vyhláškou Ministerstva kultury č. 261/1996 Sb.

Rozhodnutí ze dne 9. 7. 1997, zn. 5534/97 nabylo právní moci dne 31. 7. 1997 (podle doložky právní moci na něm vyznačené). Z obsahu správního spisu nevyplývá a účastníci to ani netvrdí, že by žalobce podal proti tomuto rozhodnutí opravný prostředek.

Nejvyšší správní soud dále vychází z toho, že mezi účastníky je sporný výklad uděleného oprávnění ze dne 9. 7. 1997, zn. 5534/97, zejména pokud jde o to, zda žalobci bylo uděleno rovněž právo k výběru náhradních odměn, což tvrdí žalobce, nebo jen právo na jejich následné rozdělování, což tvrdí stěžovatel, když z obsahu jeho kasační stížnosti vyplývá, že svou interpretaci citovaného rozhodnutí opírá o vyhlášku č. 115/1991 Sb. a o vyhlášku č. 261/1996 Sb.

Podle § 106 odst. 7 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), oprávnění k výkonu hromadné správy udělená podle dosavadních předpisů se považují za oprávnění ke kolektivní správě práv podle tohoto zákona. Obsah a rozsah těchto oprávnění uvede ministerstvo do souladu s tímto zákonem a vydá příslušným osobám do 90 dnů od nabytí účinnosti tohoto zákona oprávnění nová.

Ústavní soud, který řešil ústavní stížnost žalobce na nečinnost stěžovatele, protože nevydal rozhodnutí podle § 106 odst. 7 zákona č. 121/2000 Sb. ve lhůtě v něm stanovené, v nálezu ze dne 27. 3. 2003, sp. zn. IV. ÚS 690/01, k tomuto ustanovení uvedl: „Předmětné

intertemporální ustanovení je ustanovením řešícím vztah citovaného zákona k předcházející právní úpravě, a to ve vazbě na subjekty, které získaly právní statut osob, jimž svědčilo oprávnění k výkonu hromadné správy dle předchozího zákona, přičemž nová právní úprava nahradila tento institut, obsažený ve zrušené právní úpravě, novým, a to institutem kolektivního správce (oprávněním k výkonu kolektivní správy). Z citovaného ustanovení se podává formální kontinuita právního statutu osob, kterým bylo uděleno oprávnění k výkonu hromadné správy, a tedy trvání tohoto oprávnění v obsahu a rozsahu uděleném, a to až do okamžiku vydání oprávnění nových v obsahu a rozsahu odpovídajícím právní úpravě nové.“, a dále, že povinností Ministerstva kultury bylo „...uvádět dřívější oprávnění co do obsahu a rozsahu v soulad s novým právním stavem, který byl nastolen přijetím nového zákona (jenž, jak tomu nasvědčuje i důvodová zpráva, zachování nepřerušného výkonu svěřené správy fungujícími ochrannými organizacemi předpokládá).“

Zákon č. 35/1965 Sb. ze dne 25. března 1965 o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon) v § 44 odst. 1 zmocnil Ministerstvo kultury, že může přiznat organizacím zastupujícím autory nebo výkonné umělce ve výkonu práv podle tohoto zákona výhradní oprávnění, aby v rámci své působnosti udílely svolení k užití děl a výkonů a vybíraly autorské odměny a odměny výkonných umělců, popřípadě organizace k plnění těchto úkolů zřídí (ve znění do 31. 12. 1995).

Dne 22. 5. 1991 Ministerstvo kultury České republiky vydalo vyhlášku č. 241/1991 Sb. o výhradním oprávnění některých organizací zastupujících autory nebo výkonné umělce, již stanovilo podle § 44 odst. 1 písm. a) a odst. 3 zákona č. 35/1965 Sb., ve znění zákona č. 89/1990 Sb., že výhradní oprávnění se přiznává organizacím zastupujícím autory nebo výkonné umělce ve výkonu jejich práv podle autorského zákona takto: Ochrannému svazu autorskému pro práva k dílům hudebním, v oboru působnosti uveřejněná díla hudební s textem nebo bez textu – a) udílet svolení a vybírat odměny za veřejné nedivadelní provozování, b) vybírat odměny za vysílání rozhlasu nebo televizi, c) udílet svolení a vybírat odměny za půjčování zvukových nebo zvukově obrazových snímků, d) vybírat odměny za užití děl pořízením rozmnoženiny pro vlastní osobní potřebu; INTERGRAM, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů, v oboru působnosti uveřejněné zvukové a zvukově obrazové záznamy výkonů výkonných umělců - d) vybírat odměny za užití výkonů pořízením rozmnoženiny pro vlastní osobní potřebu. K rozsahu oprávnění u obou organizací pod písmenem d) byl v poznámce pod čarou odkaz na § 13 odst. 2 a 3 autorského zákona a obecně byl uveden odkaz na vyhlášku Ministerstva kultury České republiky č. 115/1991 Sb., o úpravě odměn a náhrad oprávněným subjektům za užití předmětů ochrany podle autorského zákona pořízením zvukové nebo zvukově obrazové rozmnoženiny a veřejným půjčováním snímků pro osobní potřebu.

Dne 15. března 1991 Ministerstvo kultury České republiky vydalo vyhlášku č. 115/1991 Sb., o úpravě odměn a náhrad oprávněným subjektům za užití předmětů ochrany podle autorského zákona pořízením zvukové nebo zvukově obrazové rozmnoženiny a veřejným půjčováním snímků pro osobní potřebu, podle § 13 odst. 3, § 39

odst. 1, § 45 odst. 3 a 54 a § 46 odst. 2 a 3 zákona č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon), ve znění zákona č. 89/1990 Sb.

Podle § 13 zákona č. 35/1965 Sb. ve znění v době vydání vyhlášky č. 115/1991 Sb.:

(1) Při každém užití díla náleží autorovi, s výjimkami uvedenými v § 15, autorská odměna. Výše této odměny se řídí podle hodnoty díla a jeho významu pro společnost.

(2) Autoři děl, která lze vzhledem k jejich povaze rozmnožovat pro vlastní osobní potřebu [§ 15 odst. 2 písm. a)] na podkladě

a) rozhlasového či televizního vysílání nebo

b) zvukového, obrazového či zvukově obrazového snímku vyrobeného jeho výrobcem (§ 45) přenesením pomocí technického zařízení na nenahrané nosiče záznamu, mají právo na odměnu vůči výrobcům takových nosičů, popřípadě jejich dovozcům, jakož i vůči těm, kteří snímky, jež mohou k pořízení rozmnoženiny sloužit, veřejně půjčují. Právo na odměnu lze uplatňovat pouze společně s obdobnými právy uvedenými v § 39 odst. 1, § 45 odst. 4 a § 46 odst. 3, a to jen prostřednictvím organizací uvedených v § 44. Právo na odměnu nepřisluší, pokud jde o nenahrané nosiče záznamů pro vývoz nebo pro provozní potřeby organizace.

(3) Sazby autorských odměn za užití díla a způsob jejich placení, jakož i rozdělení odměny uvedené v odstavci 2 mezi jednotlivé skupiny oprávněných subjektů může upravit Ministerstvo kultury České republiky a Ministerstvo kultury Slovenské republiky obecně závazným právním předpisem.

Dne 1. 1. 1996 nabyl účinnosti zákon č. 237/1995 Sb., o hromadné správě autorských práv a práv autorskému právu příbuzných a o změně a doplnění některých zákonů, kterým, mimo jiné, byl vypuštěn § 44 zákona č. 35/1965 Sb. a byla zrušena vyhláška č. 241/1991 Sb.

Dne 8. 10. 1996 Ministerstvo kultury vydalo vyhlášku č. 261/1996 Sb., o odměnách autorům děl, která lze vzhledem k jejich povaze rozmnožovat pro vlastní osobní potřebu na podkladě tiskovin nebo jejich rozmnoženin přenesením pomocí technického zařízení na jiný hmotný podklad, podle § 13 odst. 4 zákona č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon), ve znění zákona č. 237/1995 Sb.

V době vydání vyhlášky č. 261/1996 Sb. měl § 13 zákona č. 35/1965 Sb. toto znění:

(1) Při každém užití díla náleží autorovi, s výjimkami uvedenými v § 15, autorská odměna.

(2) Autoři děl, která lze vzhledem k jejich povaze rozmnožovat pro vlastní osobní potřebu [§ 15 odst. 2 písm. a)] na podkladě

a) rozhlasového či televizního vysílání nebo

b) zvukového, obrazového či zvukově obrazového snímku vyrobeného a uveřejněného jeho výrobcem (§ 45) přenesením pomocí technického zařízení na nenahrané nosiče záznamu, mají právo na odměnu vůči výrobcům takových nosičů, popřípadě jejich dovozcům. Právo na odměnu nepřisluší, pokud jde o nenahrané nosiče záznamů pro vývoz nebo pro provozní potřeby fyzických či právnických osob.

(3) Autoři děl, která lze vzhledem k jejich povaze rozmnožovat pro vlastní osobní potřebu [§ 15 odst. 2 písm. a)] na podkladě tiskovin 5) nebo jejich rozmnoženin přenesením pomocí technického zařízení na jiný hmotný podklad, mají právo na odměnu vůči výrobcům takových zařízení, popřípadě jejich dovozcům.

(4) Sazby odměn a náhrad podle odstavců 2 a 3, způsob jejich placení, jakož i jejich rozdělení mezi jednotlivé skupiny oprávněných osob může Ministerstvo kultury stanovit vyhláškou.

Oprávnění k výkonu hromadné správy práv autorů pro obor výtvarný včetně obrazové složky audiovizuálních děl, a obor architektonický v rozsahu oblastí uvedených v § 2 písm. c), e), f), g), a i), (zřejmě zákona č. 237/1995 Sb.) za podmínek, které se dále specifikují v příloze, jež tvoří nedílnou součást tohoto rozhodnutí, udělilo Ministerstvo kultury České republiky žalobci dne 9. 7. 1997, tedy za účinnosti zákona č. 237/1995 Sb., o hromadné správě autorských práv a práv autorskému právu příbuzných a o změně a doplnění některých zákonů, a za účinnosti zákona č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon). V době vydání citovaného oprávnění však již byl vypuštěn zákonem č. 237/1995 Sb. § 44 zákona č. 35/1965 Sb. v odstavci prvním zmocňující Ministerstvo kultury, že může přiznat organizacím zastupujícím autory nebo výkonné umělce ve výkonu práv podle tohoto zákona výhradní oprávnění, aby v rámci své působnosti udílely svolení k užití děl a výkonů a vybíraly autorské odměny a odměny výkonných umělců, popřípadě organizace k plnění těchto úkolů zřídit, a tímtež zákonem č. 237/1995 Sb. byla zrušena vyhláška Ministerstva kultury České republiky č. 241/1991 Sb., o výhradním oprávnění některých organizací zastupujících autory nebo výkonné umělce.

Zákon č. 237/1995 Sb. nabyl účinnosti 1. 1. 1996 a od jeho účinnosti bylo upuštěno od institutu tzv. výhradního oprávnění. V § 10 odst. 1 tento zákon ve znění do 30. 11. 2000 obsahoval ustanovení, podle něhož organizace, kterým před účinností tohoto zákona bylo přiznáno výhradní oprávnění k zastupování autorů nebo výkonných umělců podle zvláštního předpisu (v poznámce pod čarou je uvedena vyhláška č. 241/1991 Sb.), se po dobu šesti měsíců od účinnosti tohoto zákona považují za ochranné organizace podle tohoto zákona; jak vyplývá z důvodové zprávy k zákonu č. 237/1995 Sb., bylo to proto, aby i po účinnosti navrhovaného zákona po určitou dobu mohly bez přerušení vykonávat svoji dosavadní činnost vyplývající jak ze smluv uzavřených s domácími nositeli práv, tak i ze smluv se zahraničními partnery.

V době vydání oprávnění k výkonu hromadné správy žalobci, tedy 9. 7. 1997, byla účinná vyhláška č. 115/1991 Sb., ze dne 15. 3. 1991, o úpravě odměn a náhrad oprávněným subjektům za užití předmětů ochrany podle autorského zákona porízením zvukové nebo

zvukově obrazové rozmnoženiny a veřejným půjčováním snímků pro osobní potřebu (účinná od 1. 4. 1991, zrušena vyhláškou č. 386/2000 Sb. od 1. 12. 2000), kterou Ministerstvo kultury ČR vydalo podle § 13 odst. 3 zákona č. 35/1965 Sb. (ve znění - sazby autorských odměn za užití díla a způsob jejich placení, jakož i rozdělení odměny uvedené v odstavci 2 mezi jednotlivé skupiny oprávněných subjektů může upravit Ministerstvo kultury České republiky a Ministerstvo kultury Slovenské republiky obecně závazným právním předpisem). Vydání této vyhlášky předcházelo vydání vyhlášky č. 241/1991 Sb., (dne 22. 5. 1991), avšak pokud jde o vybírající organizace jsou stejné jako ve vyhlášce č. 241/1991 Sb., to znamená Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním a INTERGRAM, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů.

V době vydání oprávnění k výkonu hromadné správy žalobci, tedy 9. 7. 1997, byla účinná vyhláška č. 261/1996 Sb., ze dne 8. 10. 1996, o odměnách autorům děl, která lze vzhledem k jejich povaze rozmnožovat pro vlastní osobní potřebu na podkladě tiskovin nebo jejich rozmnoženin přenesením pomocí technického zařízení na jiný hmotný podklad (účinná od 18. 10. 1996, zrušena vyhláškou č. 386/2000 Sb. od 1. 12. 2000), kterou Ministerstvo kultury vydalo podle § 13 odst. 4 (ve stejném znění jako v odst. 3, citace uvedena výše) zákona č. 35/1965 Sb., a podle níž odměny podle odst. 1 odvádějí výrobci nebo dovozci dvakrát ročně DILIA, divadelní a literární agentuře v Praze, přičemž vybírající organizace vyúčtuje a rozdělí odměny přijaté ... příslušným ochranným organizacím...

Obě vyhlášky č. 115/1991 Sb. i č. 261/1996 Sb., byly vydány Ministerstvem kultury na základě zmocnění uvedeného v § 13 odst. 3, respektive 4 zákona č. 35/1965 Sb. Pokud stěžovatel na základě tohoto zmocnění založil pravomoc ve vyhláškách uvedeným subjektům k vybírání autorských odměn a jejich přerozdělování jednotlivým ochranným organizacím, pak překročil zákonem stanovené zmocnění. Nejvyšší správní soud v tomto směru souhlasí se závěry městského soudu.

Ze srovnání právní úpravy uvedené již výše tedy vyplývá, že § 44 odst. 1 zákona č. 35/1965 Sb. ve znění do 31. 12. 1995 zmocnil Ministerstvo kultury k tomu, že může přiznat organizacím zastupujícím autory nebo výkonné umělce ve výkonu práv podle tohoto zákona výhradní oprávnění, aby v rámci své působnosti udílely svolení k užití děl a výkonů a vybíraly autorské odměny a odměny výkonných umělců, popřípadě organizace k plnění těchto úkolů zřídit. Ustanovení § 44 zákona č. 35/1965 Sb. bylo vypuštěno zákonem č. 237/1995 Sb., který nabyl účinnosti dne 1. 1. 1996. Hromadnou správu autorských práv a práv autorskému právu příbuzných od 1. 1. 1996 upravil zákon č. 237/1995 Sb. v části I. Podle § 1 tohoto zákona hromadnou správou podle tohoto zákona je zastupování osob, jimž přísluší autorské právo nebo právo autorskému právu příbuzné vyplývající z autorského zákona (dále jen „nositel práva“), a to při výkonu práva na udělení svolení k užití děl, výkonů výkonných umělců, zvukových, obrazových nebo zvukově obrazových záznamů anebo vlastních pořadů rozhlasových a televizních organizací (dále jen „předměty ochrany podle autorského zákona“), práva na odměnu za toto užití a při výkonu práva na slušné vypořádání. V § 2 tento zákon stanovil, že hromadná správa se vykonává v oblastech vymezených pod písmeny a) až i) /přičemž pod písm. f) bylo uvedeno - pořizování zvukových, obrazových či zvukově obrazových záznamů pro vlastní

osobní potřebu přenesením jejich obsahu na nenahrané nosiče takových záznamů (§ 13 odst. 2 a 3 autorského zákona), a pod písm. g) bylo uvedeno - pořizování rozmnoženin podle § 15 odst. 2 písm. a) autorského zákona pomocí reprografických (kopírovacích) zařízení prostřednictvím třetích osob/. Z odstavce 2) tohoto ustanovení vyplývalo, že hromadná správa je vykonávána zpravidla pro literární, vědecký, divadelní, hudební, výtvarný a architektonický obor tvůrčí činnosti (dále jen „obor“). Podle § 5 odst. 2 v oblastech podle § 2 písm. f) a g) bylo možno udělit oprávnění k výkonu hromadné správy ve stejném oboru pouze jednomu žadateli.

Z uvedeného vyplývá, že od 1. 1. 1996 již Ministerstvo kultury nemělo zákonné zmocnění k tomu, aby přiznalo organizacím zastupujícím autory nebo výkonné umělce ve výkonu práv výhradní oprávnění, aby vybíraly autorské odměny a odměny výkonných umělců, popřípadě organizace k plnění těchto úkolů zřídilo. Hromadnou správu mohly vykonávat pouze právnické osoby, které splnily podmínky uvedené v § 3 části I. citovaného zákona a které, mimo jiných náležitostí, v písemné žádosti o udělení oprávnění uvedly vymezení oboru a oblasti, ve které hodlají hromadnou správu vykonávat, a prohlášení o počtu osob, které jej smlouvou zmocnily k zastupování při výkonu svých práv podle autorského zákona, popřípadě prohlášení o počtu osob, s nimiž má uzavřenu smlouvu, podle níž v případě, že mu bude uděleno oprávnění podle § 5 tohoto zákona, bude pro ně vykonávat hromadnou správu. Podle § 7 odst. 1 citovaného zákona ochranná organizace byla povinna v příslušném oboru a oblasti a) zastupovat všechny nositele práv, kteří ji o to požádají, pokud prokáží, že došlo k užití předmětů ochrany podle autorského zákona, nejsou-li v dané oblasti a oboru zastoupeni jinou ochrannou organizací, a pokud s ní uzavřou smlouvu o zastupování při výkonu hromadné správy, b) sjednávat výši odměn a náhrad za užití předmětů ochrany podle autorského zákona, tyto odměny a náhrady vybírat, stanovit způsob jejich rozdělování nositelům práv a tyto odměny a náhrady rozdělovat a vyplácet nositelům práv. Nejvyšší správní soud na tomto místě zdůrazňuje to, co je uvedeno již výše, že v oblastech podle § 2 písm. f) a g) bylo možno udělit oprávnění k výkonu hromadné správy ve stejném oboru pouze jednomu žadateli. Žádné jiné omezení ze zákona v tomto směru nevyplývalo.

Zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), který nabyl účinnosti 1. 12. 2000, byl zrušen zákon č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon) (§117, bod 1.) a změněn zákon č. 237/1995 Sb., o hromadné správě autorských práv a práv autorskému právu příbuzných a o změně a doplnění některých zákonů tak, že jeho část I upravující hromadnou správu autorských práv a práv autorskému právu příbuzných, byla zrušena. Zákon č. 121/2000 Sb. je komplexní úpravou práva autorského a práv souvisejících s právem autorským. V hlavě IV upravuje tento zákon kolektivní správu práv.

V § 96 odst. 1 citovaný zákon stanoví povinně kolektivně spravovaná práva, kterými jsou, mimo jiné, a) právo na odměnu za 1. užití uměleckého výkonu, zaznamenaného na zvukový záznam vydaný k obchodním účelům, vysíláním rozhlasem nebo televizí nebo přenosem rozhlasového nebo televizního vysílání (§ 72 odst. 1), 2. užití zvukového záznamu, vydaného k obchodním účelům, vysíláním rozhlasem nebo televizí nebo přenosem rozhlasového nebo televizního vysílání (§ 76 odst. 3), 3. zhotovení

rozmnoženiny pro osobní potřebu na podkladě zvukového nebo zvukově obrazového záznamu přenesením jeho obsahu pomocí přístroje na nenahraný nosič takového záznamu [§ 25 odst. 1 písm. a) a b), § 28 odst. 2, § 71 odst. 3, § 76 odst. 4 a § 80 odst. 3], 4. zhotovení rozmnoženiny díla pro osobní potřebu na podkladě grafického vyjádření jejím přenesením pomocí přístroje k zhotovování tiskových rozmnoženin na jiný hmotný podklad, a to i prostřednictvím třetí osoby [§ 25 odst. 1 písm. c), § 28 odst. 2, § 87], Podle odst. 2 citovaného ustanovení nositelé práv jsou pro výkon práv podle odstavce 1, jakož i pro domáhání se nároku na vydání bezdůvodného obohacení z neoprávněného výkonu takto kolektivně spravovaného práva zastoupeni ze zákona příslušným kolektivním správcem. Podle odst.3 citovaného ustanovení příslušný kolektivní správce přihlíží při rozdělování a vyplácení odměn či příjmů z vydaného bezdůvodného obohacení, které vybral při výkonu povinné kolektivní správy, pouze k takovým nositelům práv, jejichž jiná práva k týmž předmětům ochrany, popřípadě k týmž druhům děl kolektivně spravuje na základě smlouvy, nebo kteří se u něj za tímto účelem přihlásili k evidenci.

Vztahy kolektivního správce k zastupovaným nositelům práv a k uživatelům předmětů ochrany upravuje § 100 citovaného zákona. Podle jeho odst. 1 kolektivní správce je povinen s péčí řádného hospodáře, odborně a v rozsahu uděleného oprávnění, mimo jiné, a) zastupovat každého nositele práv při výkonu jeho práva, které ze zákona kolektivně spravuje, b) převzít za obvyklých podmínek zastoupení každého nositele práv při výkonu jeho práva, pokud o to požádá a prokáže, že došlo k příslušnému užití předmětu ochrany, a není-li pro výkon téhož práva ve vztahu k témuž předmětu ochrany, a pokud jde o díla, pro výkon téhož práva k témuž druhu díla, zastupován již zahraniční osobou podle ustanovení § 97 odst. 5 písm. a), c) zastupovat každého nositele práv při výkonu jeho práva v rozsahu s ním sjednaném, d) zastupovat nositele práv za rovných podmínek, e) vést rejstřík smluvně zastupovaných nositelů práva; rejstřík smí obsahovat pouze údaje, které jsou nezbytné k výkonu kolektivní správy, f) vést rejstřík předmětů ochrany, k nimž kolektivně spravují práva, pokud mu jsou tyto předměty známy; rejstřík smí obsahovat pouze údaje, které jsou nezbytné k výkonu kolektivní správy, j) vybírat v souladu se zákonem a smlouvami podle písmene h) pro nositele práv odměny a případné příjmy z vydání bezdůvodného obohacení, rozdělovat je a vyplácet je v souladu s rozúčtovacím řádem.

Zákon č. 121/2000 Sb. používá pojmy „kolektivní správce“ (např. v § 97) i „příslušný kolektivní správce“ (např. v § 96 odst. 2, 3, 4, v § 100). Z obsahu zákona lze vyvodit, že pojem „kolektivní správce“ má obecnější význam, kdežto pojem „příslušný kolektivní správce“ má užší význam, neboť vyjadřuje to, že je příslušný pro množinu nositelů práv, kteří projevíli zájem o kolektivní správu svých práv tímto kolektivním správcem pro určité předměty ochrany (pro ně a k nimž po udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy kolektivně spravuje práva). Tento závěr vyplývá např. z § 97 odst. 2, podle něhož kolektivním správcem může být pouze právnická osoba, která má sídlo v České republice, a která přímo či nepřímo sdružuje nositele práv, které při kolektivní správě zastupuje. Z § 98 vyplývá, že o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy rozhoduje Ministerstvo kultury na základě písemné žádosti, která musí obsahovat, mimo jiné, vymezení práv, která mají být kolektivně spravována, vymezení předmětů práv, a pokud jde o díla, tak i vymezení jejich druhu, přičemž k žádosti musí žadatel přiložit, mimo jiné, návrh rozúčtovacího řádu obsahující způsob rozdělování a pravidla pro výplatu

vybraných odměn, a jmenný seznam nositelů práv, kteří projeví zájem o kolektivní správu svých práv žadatelem, s uvedením jejich bydliště a státního občanství a s podpisem těchto nositelů práv. K tomu viz také J. K., I. H., J. K., V. K., v knize Autorský zákon, Komentář a předpisy související, 2. aktualizované vydání, Linde Praha a. s., str.247: „Kolektivní správce je tak „nástrojem“, který si nositelé práv zřizují za účelem efektivnějšího (kolektivního) výkonu svých práv,...“.

Ze zákona č. 121/2000 Sb. tak vyplývá, že udělit oprávnění ke kolektivní správě může ministerstvo jen za splnění dalších podmínek stanovených tímto zákonem tomu, kdo byl zmocněn nositeli práv k jejich zastupování. Udělit oprávnění k výkonu kolektivní správy nelze tomu žadateli, který nemá zmocnění nositelů práv ke kolektivnímu spravování jejich konkrétních předmětů ochrany. Podle § 98 odst. 6 písm. c) citovaného zákona ministerstvo udělí oprávnění žadateli, za splnění podmínek v tomto ustanovení uvedených, jestliže pro týž předmět práv, a pokud jde o díla, i pro týž druh nemá oprávnění již jiná osoba. Je-li kolektivnímu správci oprávnění k výkonu kolektivní správy uděleno, pak vykonává kolektivní správu dobrovolně kolektivně spravovaných práv i povinně kolektivně spravovaných práv. Pokud jde o práva povinně kolektivně spravovaná, uvedená v § 96 odst. 1 citovaného zákona, pak nositelé práv jsou pro výkon těchto práv jakož i pro domáhání se nároku na vydání bezdůvodného obohacení z neoprávněného výkonu takto kolektivně spravovaného práva zastoupeni ze zákona příslušným kolektivním správcem (tedy nikoliv kterýmkoliv, ale příslušným). Podle § 96 odst. 3 citovaného zákona příslušný kolektivní správce přihlíží při rozdělování a vyplácení odměn či příjmů z vydaného bezdůvodného obohacení, které vybral při výkonu povinně kolektivní správy, pouze k takovým nositelům práv, jejichž jiná práva k týmž předmětům ochrany, popřípadě k týmž druhům děl kolektivně spravuje na základě smlouvy, nebo kteří se u něj za tímto účelem přihlásili k evidenci.

V daném případě je předmětem přezkumné činnosti soudů rozhodnutí stěžovatele, kterým uváděl do souladu obsah a rozsah předchozího oprávnění k hromadné správě autorských práv a práv autorskému právu příbuzných uděleného žalobci dne 9. 7. 1997 podle zákona č. 237/1995 Sb., se zákonem č. 121/2000 Sb. Ministerstvo kultury - tedy stěžovatel postupoval podle § 106 odst. 7 zákona č. 121/2000 Sb. Z věty první tohoto ustanovení především vyplývá, že oprávnění k výkonu hromadné správy udělená podle dosavadních předpisů se považují za oprávnění ke kolektivní správě práv podle tohoto zákona. Pro rozhodnutí o „zesouladnění“ je proto důležitý obsah a rozsah uděleného oprávnění k hromadné správě autorských práv a práv autorskému právu příbuzných uděleného žalobci dne 9. 7. 1997 podle zákona č. 237/1995 Sb., aby podle věty druhé citovaného ustanovení mohlo ministerstvo obsah a rozsah tohoto oprávnění uvést do souladu se zákonem č. 121/2000 Sb. a vydat nové oprávnění. Obsah a rozsah oprávnění k hromadné správě uděleného žalobci dne 9. 7. 1997 však účastníci vykládají rozdílně a to s odkazem na právní úpravu účinnou v době vydání tohoto oprávnění, kterou vnímají rozdílně. Za této situace je třeba vycházet z obsahu rozhodnutí o udělení oprávnění k hromadné správě ze dne 9. 7. 1997 a z právní úpravy účinné v době jeho vydání, jak ji zjistil Nejvyšší správní soud a popsal v tomto rozhodnutí. Protože zákon č. 237/1995 Sb. umožňoval v oblastech podle § 2 písm. f) a g) udělit oprávnění k výkonu hromadné správy ve stejném oboru pouze jednomu žadateli, přičemž v jiných oblastech žádné omezení neobsahoval, bylo pro udělení hromadné správy žalobci v oblastech podle § 2 písm. f) a g)

podle citovaného zákona rozhodující, zda pro obor (§ 2 odst. 2 - zpravidla literární, vědecký, divadelní, hudební, výtvarný a architektonický), který vymezil v žádosti o udělení oprávnění k výkonu hromadné správy, vykonávala hromadnou správu již jiná ochranná organizace. Stěžovatel vedl podle § 6 odst. 1 citovaného zákona evidenci ochranných organizací, která obsahovala, mimo jiné, vymezení oborů a oblastí, proto mu musela být tato skutečnost známa. Pokud před udělením hromadné správy žalobci rozhodnutím ze dne 9. 7. 1997 byla již jiné ochranné organizaci pro stejný obor a oblasti podle § 2 písm. f) a g) - pořizování zvukových, obrazových či zvukově obrazových záznamů pro vlastní osobní potřebu přenesením jejich obsahu na nenahrané nosiče takových záznamů (§ 13 odst. 2 a 3 autorského zákona), pořizování rozmnoženin podle § 15 odst. 2 písm. a) autorského zákona pomocí reprografických (kopírovacích) zařízení prostřednictvím třetích osob - udělena hromadná správa, pak udělení hromadné správy žalobci v uvedeném oboru a oblasti bránila zákonná překážka. Pokud nikoliv, pak zákonná úprava nebránila udělení hromadné správy žalobci i pro uvedené oblasti a to v celém rozsahu. Zákonná úprava neodůvodňovala udělení hromadné správy jednak jedné ochranné organizaci k vybírání tzv. náhradních odměn a jednak druhé k rozdělování náhradních odměn vybraných jinou ochrannou organizací. K takovému postupu neměl stěžovatel v době vydání rozhodnutí ze dne 9. 7. 1997 zákonné zmocnění.

Stěžovatel namítal, že z textu rozhodnutí o udělení oprávnění k výkonu hromadné správy žadatelům OSA (č. j. 4861/96 ze dne 30. 4. 1996) a DILIA (č. j. 10690/97 ze dne 1. 10. 1997) vyplývá, že žalobci bylo uděleno rozhodnutím ze dne 9. 7. 1997 právo pouze k rozdělování odměn vybraných jiným subjektem, přičemž jde o skutečnosti známé správnímu orgánu z jeho rozhodovací činnosti. K oprávněním OSA ze dne 30. 4. 1996, č. j. 4861/96 (obor hudební) či oprávněním DILIA ze dne 1. 10. 1997, č. j. 10690/97 (obory literární, vědecký, divadelní včetně hudební složky divadelních her a filmové režie), Nejvyšší správní soud zjistil, že městský soud se otázkou obsahu a rozsahu oprávnění OSA ze dne 30. 4. 1996 či oprávnění DILIA ze dne 1. 10. 1997 nezabýval, posuzoval pouze otázku, kdo je oprávněn realizovat vybírání odměn, zda žalobce s poukazem na ustanovení § 1 zákona o hromadné správě, nebo subjekty uvedené ve vyhlášce. Vzhledem k tomu, že městský soud otázku, zda žalobci bylo uděleno rozhodnutím ze dne 9. 7. 1997 právo vybírat náhradní odměny vzhledem k tvrzení, že toto právo bylo uděleno OSA rozhodnutím č. 4861/96 ze dne 30. 4. 1996 a DILIA rozhodnutím č. 10690/97 ze dne 1. 10. 1997 neposuzoval, nemohl ji ani nesprávně právně posoudit. Stejný závěr je nutno učinit i ve vztahu k rozhodnutím č. j. 4449/2001 ze dne 28. 2. 2001 (OSA) a č. j. 380/2001 ze dne 3. 6. 2005 (DILIA). Nejvyšší správní soud zde poukazuje na skutečnost, že městský soud přezkoumával řízení a rozhodnutí stěžovatele, který rozhodoval o rozkladu proti rozhodnutí prvoinstančního orgánu ve věci uvedení obsahu a rozsahu oprávnění žalobce k výkonu hromadné správy práv autorů ze dne 9. 7. 1997, č. j. 5534/97 do souladu s novým autorským zákonem ve smyslu ustanovení § 106 odst. 7 zákona č. 121/2000 Sb., tedy nepřezkoumával jiná rozhodnutí stěžovatele vydaná dokonce v řízeních, jejichž účastníkem žalobce nebyl. Především je podstatné to, jaké oprávnění bylo uděleno žalobci, nikoliv jiným subjektům.

Protože stěžovatel rozhodnutím ze dne 9. 7. 1997 udělil žalobci oprávnění k výkonu hromadné správy v příslušném oboru (oborech) a oblastech, je třeba vycházet z předpokladu (nebude-li prokázán opak), že zákonná překážka udělení tohoto oprávnění

nebránila. To však znamená, že ke dni účinnosti zákona č. 121/2000 Sb. se toto oprávnění k výkonu hromadné správy udělené podle dosavadních předpisů považovalo za oprávnění ke kolektivní správě práv podle zákona č. 121/2000 Sb. (§ 106 odst. 7 tohoto zákona).

Zákon č. 121/2000 Sb. rozlišuje mezi právy povinně kolektivně spravovanými a jinými právy kolektivně spravovanými. V obou případech jsou nositelé práv zastoupeni příslušným kolektivním správcem, jednak ze zákona, jednak na základě smlouvy nebo přihlášky k evidenci. Zákon č. 121/2000 Sb. na rozdíl od zákona č. 237/1995 Sb. neupravuje udělení oprávnění podle vymezených oborů a příslušných oblastí, ale podle vymezení práv, která mají být kolektivně spravována a podle vymezení předmětů práv a pokud jde o díla, tak i vymezení jejich druhu. Podle § 98 odst. 6 písm. c) tohoto zákona ministerstvo udělí oprávnění žadateli, jestliže pro týž předmět práv, a pokud jde o díla, i pro týž druh nemá oprávnění již jiná osoba. Z tohoto ustanovení stěžovatel také vyvozuje, že žalobci nemohl udělit postupem podle § 106 odst. 7 zákona č. 121/2000 Sb., tedy uvést do souladu s tímto zákonem oprávnění k výkonu kolektivní správy i k vybírání náhradních odměn, protože toto oprávnění již udělil jiné ochranné organizaci (jiným ochranným organizacím). K výkonu práva na výběr odměn byly již pro všechny autory pověřeny subjekty: OSA rozhodnutím stěžovatele ze dne 28. 2. 2001, č. j. 4449/2001 a DILIA rozhodnutím stěžovatele ze dne 3. 6. 2005, č. j. 380/2001, přičemž u obou těchto rozhodnutí již uplynul rok od nabytí právní moci a pluralitu nositelů takového oprávnění zákon neumožňoval a neumožňuje.

V tomto směru však Nejvyšší správní soud odkazuje na předchozí část odůvodnění svého rozhodnutí a námitku stěžovatele nepovažuje za důvodnou.

Další důvod nesprávného posouzení právní otázky stěžovatel opírá o tvrzení, že otázkou rozsahu oprávnění DILIA se zabývaly i Vrchní soudy v Olomouci a Praze a Městský soud v Praze, přičemž všechny citované soudy dle stěžovatele dospěly k závěru, že DILIA je oprávněna k výkonu hromadné správy v předmětné oblasti pro všechny autory.

K této námitce lze shrnout, že citované soudy ve výše uvedených rozhodnutích neposuzovaly otázku obsahu a rozsahu oprávnění žalobce dle rozhodnutí ze dne 9. 7. 1997. Rozhodnutí uvedených soudů jsou tak při přezkouvání tvrzeného nesprávného posouzení právní otázky městským soudem, kdo je oprávněn vybírat náhradní odměny, zda žalobce s poukazem na ustanovení § 1 tehdy platného zákona o hromadné správě, nebo subjekty uvedené ve vyhlášce č. 115/1991 Sb. a č. 261/1996 Sb., irrelevantní.

S ohledem na výše uvedené, Nejvyšší správní soud v posuzované věci neshledal stížnostní námitku nezákonnosti rozhodnutí městského soudu spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení důvodnou.

Po přezkoumání napadeného rozhodnutí Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.). Žalobci, jemuž náleží právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.), je stěžovatel povinen

zaplatit náklady řízení o kasační stížnosti ve výši 5712 Kč (z toho 4200 Kč jako odměnu právního zastoupení za 2 úkony právní služby spočívající v podání vyjádření ke kasační stížnosti a podání repliky k vyjádření stěžovatele, tedy 2 x po 2100 Kč, a dále 2 x 300 Kč paušální poplatek na úhradu hotových výdajů v souladu s ustanovením § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů a dále 912 Kč DPH z odměny a paušálního poplatku). Částku 5712 Kč je stěžovatel povinen zaplatit žalobci ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám právního zástupce žalobce.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 § 120 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní).

V Brně dne 19. prosince 2008

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu